

Handboek

Scheidsrechterzaken

Inhoudsopgave

1	Taken, verantwoordelijkheden en samenstelling	4
1.1	Taken en verantwoordelijkheden Commissie Arbitrage	4
1.2	Samenstelling Commissie Arbitrage	4
1.3	Taken en verantwoordelijkheden Afdelingsscheiderscommissie (ASC).....	4
1.4	Samenstelling Afdelingsscheiderscommissie	4
2	Leveringsplicht verenigingen.....	5
2.1	Opgave.....	5
2.2	Structurele blokkades.....	5
2.3	Incidentele blokkades.....	6
2.4	Vervanging scheidsrechter bij blessure.....	6
3	Scheidsrechtersfunctionaris	7
4	Aanwijzen scheidsrechters	8
4.1	Aanwijzen	8
4.2	Afzeggen & ruilen	8
4.3	Wedstrijdwijziging	8
4.4	Niet Opkomen van scheidsrechter	9
4.5	Overmacht	9
4.6	Eén of geen scheidsrechters.....	9
4.7	Vergoedingen	9
4.8	Reizen	10
5	Kwaliteitseisen.....	11
5.1	Aanwezigheid & voorbereiding	11
5.2	Licentie	11
5.3	Scheidsrechterskleding.....	12
6	Begeleiding en beoordeling.....	13
6.1	Uitvoeren van begeleidingen	13
6.2	Promotie	13
6.3	Degradatie	14
7	Wat te doen bij...?	15
7.1	Diskwalificeren fouten.....	15
7.2	Vechten	15
7.3	Gestaakte wedstrijd	15
7.4	Instructie juryleden	16
7.5	Niet aanwezig zijn juryleden	16
7.6	Wangedrag publiek	16
7.7	Wangedrag spelers / coaches / teambegeleiders / juryleden	17

Introductie

Dit Handboek Scheidsrechterszaken is een aanvulling op het Wedstrijdreglement. Alle zaken betreffende scheidsrechters, die in het Wedstrijdreglement niet geregeld zijn, worden in dit handboek benoemd. Het betreft zowel een aantal procedurele zaken betreffende opgave, aanschrijving en begeleiding, maar er worden ook handvatten aan scheidsrechters gegeven wat te doen in bepaalde situaties. Niet alle zaken in dit handboek zijn van toepassing op alle scheidsrechters; scheidsrechters in de A-groep hebben een arbeidscontract, en hebben aanvullende afspraken buiten dit handboek om.

Het handboek is vastgesteld door het bondsbestuur in samenspraak met de scheidsrechterscommissies uit de rayons en de Commissie Arbitrage.

Terminologie

Aangeschreven scheidsrechter = scheidsrechter die door de Commissie Arbitrage of een afdelingsscheidsrechterscommissie is aangeschreven.

Commissie Arbitrage = De landelijke scheidsrechterscommissie

Afdelingsscheidsrechterscommissie (ASC) = De scheidsrechterscommissie op afdelingsniveau

Diploma = Diploma dat een scheidsrechter behaald heeft

Licentie = Licentie, die een scheidsrechter nodig heeft om te mogen fluiten op een bepaald niveau

Versie: 1.0, september 2014

1 Taken, verantwoordelijkheden en samenstelling

1.1 Taken en verantwoordelijkheden Commissie Arbitrage

1. Aanschrijven scheidsrechters op landelijk niveau, behalve de Tweede Divisie
2. Begeleiden scheidsrechters op landelijk niveau, behalve de Tweede Divisie
3. Het promoveren en degraderen van scheidsrechters op landelijk niveau
4. Begeleiden en opleiden van beoordelaren, scheidsrechterscoaches en commissarissen
5. Halfjaarlijks organiseren scheidsrechtersstage voor landelijke scheidsrechters
6. Informatie verspreiden met betrekking tot spelregelwijzigingen etc
7. Organiseren bijeenkomsten voor specifieke groepen scheidsrechters

1.2 Samenstelling Commissie Arbitrage

1. Voorzitter
2. National FIBA Instructor
3. Lid A(I)-arbiters
4. Lid Overige arbiters

1.3 Taken en verantwoordelijkheden Afdelingsscheidsrechterscommissie (ASC)

1. Aanschrijven scheidsrechters op afdelingsniveau en op door de NBB of afdelingen georganiseerde beker-, kampioenschap-, of talenttoernooien, en in de Tweede Divisie
2. Begeleiden scheidsrechters op afdelingsniveau, en in de Tweede Divisie
3. Verzorgen van opleidingen Scheidsrechter-F en Scheidsrechter-E
4. Het adviseren en ondersteunen van verenigingsbesturen op scheidsrechterszaken
5. Halfjaarlijks organiseren scheidsrechtersstage voor afdelingsscheidsrechters

1.4 Samenstelling Afdelingsscheidsrechterscommissie

1. Voorzitter
2. Secretaris
3. Coördinator planning
4. Coördinator opleiding
5. Coördinator begeleiding

2 Leveringsplicht verenigingen

2.1 Opgave

1. Voor elk team dat in een competitie inschrijft waarvoor een scheidsrechter met minimaal een E-licentie wordt aangeschreven, met uitzondering van de Heren Eredivisie, levert de vereniging een scheidsrechter conform het wedstrijdreglement.
2. Een scheidsrechter moet gelijk met de teaminschrijving opgegeven worden.
3. Voor alle competities heeft een vereniging de mogelijkheid om een scheidsrechter op te geven die 100% inzetbaar is of twee scheidsrechters die ieder 60% inzetbaar zijn.
4. Een scheidsrechter is bevoegd een wedstrijd te leiden (en opgegeven te worden) indien hij lid is van de NBB en in bezit is van een geldige licentie.
5. Een scheidsrechter fluit voor de vereniging waarvoor hij lid is. Wanneer de scheidsrechter voor een andere vereniging fluit, dient deze andere vereniging voor akkoord te tekenen op het opgaveformulier van de scheidsrechter.

2.2 Structurele blokkades

1. Een scheidsrechter op naam kan vooraf voor het lopende seizoen zijn structurele blokkades aangeven. Met deze blokkades wordt rekening gehouden met de scheidsrechtersplanning. Dit mogen maximaal zijn:
 - Voor een 100%-scheidsrechter:
 - Eén tijdsblok, of
 - Eén team op afdelingsniveau
 - Voor een 60%-scheidsrechter:
 - Twee tijdsblokken, waarvan maximaal één op zaterdag, of
 - Eén team (ook op landelijk niveau), en
 - Een reisafstandbeperking tot 50 kilometer
2. Tijdsblokken (aanvangstijdstippen)
 - Maandagen t/m donderdagen | deze leveren geen beperkingen op
 - Vrijdagen: 19:00 – 21:15
 - Zaterdagen: 10:00 – 17:00
 - Zaterdagen: 17:00 – 21:15
 - Zondagen: 10:00 – 21:00
3. Scheidsrechters kunnen geen kilometerbeperking opgeven. Scheidsrechters op afdelingsniveau worden binnen de afdeling ingepland. Bij de inplanning wordt rekening gehouden met de reisafstand.
4. Het is mogelijk om structurele blokkades tijdens het seizoen te wijzigen, wanneer dit geen gevolgen heeft voor het beschikbaarheidspercentage.

2.3 Incidentele blokkades

1. Buiten de structurele blokkades kunnen scheidsrechters incidentele blokkades opgeven, wanneer zij een specifieke dag of specifiek tijdstip niet kunnen.
2. Scheidsrechters voeren deze blokkades ook in bij cursussen, opleidingsdagen en overige bijeenkomsten. Dit in verband met het automatisch plannen door ISS.
3. Scheidsrechters kunnen hun blokkades aangeven en wijzigen tot vier weken voor de start van het nieuwe programma. Iedere ASC en de CA zorgen voor een planning.
4. Bij het niet invoeren van blokkades gaat de scheidsrechterscommissie uit van volledige beschikbaarheid, rekening houdend met de structurele blokkades.
5. De tijdstippen, aangegeven in de blokkades, zijn aanvangstijdstippen van wedstrijden. Houd met het blokkeren rekening met reistijd.
6. Scheidsrechters in de A, B en (A)C-groep voeren ook na het uitkomen van het programma hun gewijzigde (on)beschikbaarheid in, omdat hier vanwege uitval een extra beroep op de scheidsrechter kan worden gedaan.

2.4 Vervanging scheidsrechter bij blessure

1. Wanneer een blessure van een scheidsrechter langer duurt dan vier kalenderweken, levert de vereniging waaraan deze scheidsrechter gekoppeld is, een nieuwe scheidsrechter.
2. Na twee weken blessure wordt de vereniging gevraagd binnen twee weken een nieuwe scheidsrechter te leveren, of de oude scheidsrechter moet binnen die termijn hersteld zijn. Wanneer de vereniging geen nieuwe scheidsrechter levert, voldoet deze vereniging niet meer aan zijn leveringsplicht.
3. Tijdens een blessure-periode is de (her)planner van de betreffende scheidsrechterscommissie verantwoordelijk voor vervanging van de geblesseerde scheidsrechter.
4. Van de geblesseerde scheidsrechter wordt verwacht dat hij weer meldt dat hij ingezet kan worden wanneer de blessure voorbij is.

3 Scheidsrechterscoördinator

1. Elke vereniging dient een (bestuurs)lid op te geven als scheidsrechterscoördinator (SC). Wanneer een vereniging geen SC opgeeft, wordt de secretaris van de vereniging als zodanig beschouwd.
2. De SC is voor de scheidsrechterscommissie(s) en de afdelingscommissie het aanspreekpunt wat betreft scheidsrechterszaken.
3. De SC draagt zorg voor het voldoen aan de leveringsplicht van de vereniging en bewaakt de kwaliteit van de geleverde scheidsrechters.
4. De SC zoekt binnen de vereniging naar potentiële nieuwe scheidsrechters, stimuleert de beschikbare scheidsrechters om door te blijven gaan, en zorgt voor een adequaat contact met de ASC hierover.

4 Aanwijzen scheidsrechters

4.1 Aanwijzen

1. Scheidsrechters op landelijk niveau, behalve in de Tweede Divisie, worden op naam aangeschreven door de Commissie Arbitrage.
2. Scheidsrechters op afdelingsniveau, en in de Tweede Divisie, worden op naam aangeschreven door de ASC. Voor afdelingscompetities geldt dit wanneer er voor een klasse minimaal een scheidsrechter met een E-licentie moet worden geleverd.
3. Scheidsrechters op alle overige afdelingsniveaus worden aangewezen door de thuisspelende vereniging.
4. Aanwijzing vindt plaats door publicatie in het scheidsrechtersprogramma en publicatie in ISS. Bij verschillen hiertussen is ISS leidend.
5. Wanneer scheidsrechters geen toegang hebben tot ISS, kunnen zij informatie inwinnen en hun onbeschikbaarheid opgeven bij het (afdelings)bureau.
6. Het definitieve programma wordt uiterlijk twee weken voor de eerste wedstrijd gepubliceerd door de betreffende scheidsrechterscommissie. Voor de Heren Eredivisie geldt een afwijkende regeling.
7. Het streven van de scheidsrechtercommissie is om de reisafstand van scheidsrechters te beperken.

4.2 Afzeggen & ruilen

1. Afmelden is alleen mogelijk wanneer er door de scheidsrechterscommissie een fout is gemaakt in de inplanning met betrekking tot een blokkade van een scheidsrechter.
2. Wanneer dat het geval is, draagt de scheidsrechterscommissie zorg voor vervanging.
3. Wanneer dat niet het geval is, is de scheidsrechter zelf verantwoordelijk voor vervanging. Hiervoor is akkoord van de (her)planner vereist.
4. In geval van blessure, neem contact op met de herplanner. Meer hierover is te vinden in 2.4.

4.3 Wedstrijdwijziging

1. Wedstrijdwijzigingen met aangeschreven scheidsrechters binnen het gepubliceerde scheidsrechterprogramma kunnen alleen plaatsvinden na akkoord van de competitieleider en de scheidsrechtercommissie.
2. Bij een wedstrijdwijziging binnen het huidige programma verschuiven de scheidsrechters in principe mee. Zij worden geïnformeerd door de betreffende scheidsrechterscommissie.
3. Wanneer een of meerdere scheidsrechter(s) door deze wedstrijdwijziging niet meer beschikbaar zijn, is de (her)planner verantwoordelijk voor het aanschrijven van nieuwe scheidsrechters.

4.4 Niet Opkomen van scheidsrechter

1. Wanneer een aangeschreven scheidsrechter niet opkomt, ontvangt deze scheidsrechter een Niet Opkomen (NO). De scheidsrechterscommissie bericht bij een NO de scheidsrechter en – wanneer van toepassing – zijn vereniging.
2. Wanneer een scheidsrechter binnen één seizoen drie keer niet opkomt, wordt een scheidsrechter de rest van het lopende seizoen en het daaropvolgende seizoen geschorst.
3. Boetes en administratieve heffingen als gevolg van een NO worden naar de vereniging van de scheidsrechter doorbelast. Wanneer een scheidsrechter geen lid van een vereniging is, worden deze individueel doorbelast.

4.5 Overmacht

1. Er kan sprake zijn van overmacht. Scheidsrechters stellen in ieder geval hun collega en bij voorkeur ook de thuisspelende vereniging op de hoogte.
2. Na afloop van de wedstrijd kan een scheidsrechter de overmacht motiveren bij de betreffende scheidsrechterscommissie, waardoor deze een Niet Opkomen kan laten vervallen.

4.6 Eén of geen scheidsrechters

1. Wanneer één van de aangewezen scheidsrechters niet op tijd aanwezig is, beslist de aanwezige scheidsrechter of hij de wedstrijd alleen fluit, met een andere collega fluit of niet fluit. De aanwezige scheidsrechter beslist wie deze andere collega is en heeft hier geen toestemming van de coaches voor nodig.
2. Wanneer er bij drie scheidsrechters één scheidsrechter niet aanwezig is, fluiten de aanwezige scheidsrechters met z'n tweeën.
3. Wanneer er geen aangewezen scheidsrechters aanwezig zijn, kan een wedstrijd niet gespeeld worden.

4.7 Vergoedingen

1. Vergoedingen van scheidsrechters worden per competitie jaarlijks vastgesteld in de tarievenlijst van de NBB.
2. Reiskosten worden vergoed op basis van een kilometervergoeding (snelste route) bij gebruik van auto. Overige kosten (parkeren, tolwegen, pont etc.) kunnen gedeclareerd worden via het (afdelings)bureau.
3. Bij gebruik van openbaar vervoer worden alleen de daadwerkelijk gemaakte kosten vergoed. Deze worden bepaald op basis van een OV-chipkaart transactieoverzicht of kaartje (op basis van tweede-klas).
4. Vergoedingen en reiskosten worden aan de scheidsrechter individueel uitbetaald.
5. Van alle landelijke wedstrijden buiten de competitie (oefenwedstrijden nationale selecties, toernooidivisies rolstoel) kan de scheidsrechter een declaratieformulier indienen via declaraties@nbb.basketball.nl.

6. De scheidsrechter is zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van de juiste gegevens voor de uitbetaling. Op deze manier worden mogelijke administratiefouten binnen de NBB opgemerkt. De scheidsrechter ontvangt een overzicht van zijn gefloten wedstrijden.
7. Wanneer scheidsrechters een hogere vergoeding ontvangen dan de maximum vrijwilligersvergoeding (meer dan €150,- per maand of €1500,- per jaar, inclusief reiskosten, peiljaar 2014), is de scheidsrechter verantwoordelijk voor het doen van opgave aan de Belastingdienst.

4.8 Reizen

1. De reiskosten van scheidsrechters komen voor rekening van de verenigingen: het is daarom zaak deze zo laag mogelijk te houden.
2. Wanneer scheidsrechters uit dezelfde woonplaats samen staan opgesteld, worden zij geacht samen te reizen, tenzij de wedstrijd in dezelfde plaats gespeeld wordt.
3. In het programma kan een samenreisverplichting zijn opgenomen.
4. Indien men niet in staat is om samen te reizen kan de scheidsrechter dit kenbaar te maken aan de planner. Deze kan hier toestemming voor geven.
5. Wanneer beide scheidsrechters niet samen reizen, ontvangen beiden de helft van de reiskostenvergoeding.

5 Kwaliteitseisen

5.1 Aanwezigheid & voorbereiding

1. Scheidsrechters op landelijk niveau dienen een uur voorafgaand aan de wedstrijd aanwezig te zijn.
2. Scheidsrechters op Tweede Divisie- en op afdelingsniveau dienen een half uur voorafgaand aan de wedstrijd aanwezig te zijn.
3. Houd een pre-game talk met je collega.
4. Fluit 6:00 voor de wedstrijd voor een line-up.

5.2 Licentie

1. Scheidsrechterslicenties gelden vanaf E-niveau voor alle niveaus: E, D, C, en B.
2. Een scheidsrechterslicentie wordt afgegeven voor één seizoen. Een scheidsrechter ontvangt zijn licentie wanneer hij:
 - het betreffende diploma heeft;
 - de spelregel- en conditietesten tijdens het seizoen haalt, eventueel na eenmalige herkansing;
 - aanwezig is op verplichte halfjaarlijkse stages;
 - niet geschorst is als scheidsrechter vanwege NO's in het lopende of voorafgaande seizoen;
 - de Afdelingsscheiderscommissie of Commissie Arbitrage geen bezwaar hebben.
3. Voor de conditietest, een shuttle-run, worden de volgende normen gehanteerd:

○ Internationaal:	86 (dames -10)
○ A-groep:	76 (dames -10)
○ B & (A)C (<40 jaar):	76 (dames -10)
○ B & (A)C (>40 jaar):	66
○ Rolstoel:	66
○ Tweede Divisies & afdeling (<40 jaar):	66 (dames -10)
○ Tweede Divisies & afdeling (>40 jaar):	56
4. In het wedstrijdreglement wordt ook de E+ en de D+ - licentie genoemd als leveringsverplichting. De + geeft twee aanvullende eisen aan ten opzichte van de licentie:
 - Minimaal twee jaar ervaring op E-niveau;
 - Geen negatief advies ASC of CA aan de hand van begeleidingsrapporten.
5. Er zal geen dispensatie worden verleend om een F-scheidsrechter op te geven voor een competitie waarvoor een E-scheidsrechter is vereist.
6. Er kan dispensatie worden verleend om een E-scheidsrechter op te geven voor een competitie waarvoor een D-scheidsrechter is vereist, wanneer:
 - De scheidsrechter deelneemt aan de eerstvolgende D-cursus, met positief resultaat;
 - De scheidsrechter geschikt wordt geacht door de ASC.

7. Wanneer een scheidsrechter voor meer dan één seizoen gestopt is met fluiten op zijn huidige licentieniveau, en weer instapt, ontvangt hij zijn licentie voor één niveau lager dan het niveau waar hij is uitgestapt.
8. De criteria voor het halen van de spelregeltesten voor de diverse licenties worden uiterlijk 1 april voorafgaand aan het seizoen gepubliceerd.

5.3 Scheidsrechterskleding

1. Scheidsrechters worden geacht om in het uniforme tenue te fluiten, zoals voorgeschreven door de landelijke- of afdelingsscheidsrechterscommissie.
2. Wanneer er een team in dezelfde kleur als de scheidsrechters speelt, fluiten de scheidsrechters in het grijs.

6 Begeleiding en beoordeling

6.1 Uitvoeren van begeleidingen

1. Alle aangewezen scheidsrechters kunnen worden begeleid door begeleiders en scheidsrechterscoaches die aangesteld zijn door de scheidsrechterscommissie.
2. De begeleiding wordt na iedere wedstrijd met de betrokken scheidsrechter(s) besproken en de begeleider stuurt zijn formulier binnen vijf dagen toe aan de scheidsrechter en coördinator begeleiding.
3. Bij begeleiding door een scheidsrechtercoach geeft de scheidsrechter eerst zelf zijn visie op de wedstrijd. De coach vult daarna aan.
4. Wanneer er meningsverschillen ontstaan tussen de scheidsrechter en de begeleider, wordt de scheidsrechter gevraagd dit samen met de begeleider op te lossen. Wanneer hier discussie blijft, kan de scheidsrechter de coördinator begeleiding inlichten.
5. Scheidsrechters, die fluiten in een hogere klasse, kunnen lager worden ingedeeld met als doel de andere scheidsrechter te begeleiden.
6. De scheidsrechterscommissie benoemt op de eerste stage van het seizoen de wijze waarop de begeleiding plaats gaat vinden.
7. De Commissie Arbitrage spant zich in om alle scheidsrechters op landelijk niveau minimaal vijf keer per seizoen te laten begeleiden.
8. ASC's spannen zich op afdelingsniveau in om scheidsrechters die begeleid willen worden minimaal vier keer per seizoen te laten begeleiden.
9. Begeleidingen kunnen leiden tot een ranking van scheidsrechters, die gevolgen kunnen hebben voor de aanschrijving en licentie.

6.2 Promotie

1. Promotie binnen afdelingen vindt plaats door de scheidsrechtercommissie, op advies van de betreffende begeleidingsgroep.
2. Promotie binnen de landelijke competities vindt plaats door de Commissie Arbitrage op basis van:
 - Beschikbare competenties;
 - Beschikbaarheid;
 - Stageresultaten (spelregel- en conditietest);
 - Begeleidingsresultaten;
 - Handhaven normen en waarden;
 - Uitvoeren richtlijnen Commissie Arbitrage.
3. Promotie vanuit de afdelingen naar de landelijke competities vindt plaats door de Commissie Arbitrage, op advies van de ASC. Hierbij dient voldaan te zijn aan de volgende criteria:
 - De scheidsrechter is in bezit van een D-diploma;
 - De scheidsrechter heeft alle conditie- en spelregeltesten in het afgelopen seizoen gehaald;

- De betreffende begeleidingsgroep geeft een positief advies.

6.3 Degradatie

1. Degradatie binnen afdelingen vindt plaats door de afdelingsscheidsrechtercommissie, eventueel op advies van de betreffende begeleidingsgroep. Degradatie kan plaatsvinden naar aanleiding van onder andere:
 - Begeleidingsresultaten;
 - Stageresultaten.
2. Degradatie binnen de landelijke competities vindt plaats door de Commissie Arbitrage op basis van:
 - Onvoldoende beschikbaarheid;
 - Onvoldoende stageresultaten (spelregel- en conditietest);
 - Onvoldoende niveau, gebleken uit begeleidingen.

7 Wat te doen bij...?

7.1 Diskwalificerence fouten

1. Wanneer een scheidsrechter een speler of coach diskwalificeert, informeert deze scheidsrechter de betrokken persoon over het feit dat deze gediskwalificeerd is en binnen drie werkdagen een verslag in dient te sturen naar de TGC.
2. De betrokken scheidsrechters sturen vervolgens ook binnen drie dagen individueel hun verslag van hetgeen heeft plaatsgevonden naar de TGC. Wanneer de wedstrijd in een afdeling gespeeld is, dient het verslag ook naar het betreffende afdelingsbureau gestuurd te worden.

7.2 Vechten

1. Wanneer er tijdens een wedstrijd spelers onderdeel uitmaken van een vechtpartij, of opstaan van de bank en het veld betreden, worden zij bestraft met een fighting foul, wat directe diskwalificatie inhoudt. Dit is opgenomen in de spelregels.
2. Bij een vechtpartij dienen de betrokken scheidsrechters na afloop een verslag in, waarin alle betrokkenen bij de vechtpartij benoemd staan. De scheidsrechters sturen hun verslag binnen drie werkdagen naar de TGC. Wanneer de wedstrijd in een afdeling gespeeld is, dient het verslag ook naar het betreffende afdelingsbureau gestuurd te worden.

7.3 Gestaaakte wedstrijd

1. Het kan voorkomen dat een wedstrijd wordt gestaakt. Een staking komt veelal voor omdat één van beide teams weigert (verder) te spelen of omdat één van beide teams zich dermate misdraagt dat de scheidsrechter niet verder wil spelen. Een staking kan ook voorkomen door omstandigheden buiten het veld (publiek, zaal, incident).
2. Bij het staken van een wedstrijd sturen beide scheidsrechters, onafhankelijk van elkaar, binnen drie werkdagen hun verklaring aan het (afdelings)bureau. Het wedstrijdformulier wordt afgetekend op de stand op dat moment.
3. Bij een staking kunnen een of beide teams ook een verklaring indienen bij de competitieleider; dit is echter niet verplicht.
4. De competitieleider doet vervolgens een uitspraak over de winnaar en uitslag van de wedstrijd.

7.4 Instructie juryleden

1. De scheidsrechter Instrueert vooraf de juryleden. Wanneer de juryleden niet bekwaam zijn, kan de scheidsrechter verzoeken om andere juryleden. Een alternatief is om een extra persoon toe te staan, zodat de aanwezigen het leren.
2. Houd als scheidsrechter het eerste kwart de juryleden goed in de gaten. Wanneer er zaken niet goed gaan, spring hier op in.
3. Wanneer een lid van de jury niet functioneert, kan de scheidsrechter deze persoon wegsturen en verzoeken om een nieuw lid.
4. Sta niet toe dat juryleden commentaar hebben of één van beide teams aanmoedigen. Ondanks dat zij betrokken zijn bij een van beide ploegen, horen zij tijdens de wedstrijd onpartijdig te zijn.
5. Alcohol achter de jurytafel tijdens de wedstrijd is niet toegestaan. Eten en drinken kan wel, wanneer dit niet storend is voor het verloop van de wedstrijd. Sta mobiele telefoons tijdens de wedstrijd niet toe.

7.5 Niet aanwezig zijn juryleden

1. Juryleden horen 10 minuten voor de wedstrijd aanwezig te zijn achter de jurytafel. Hierdoor is er voldoende tijd om hen te instrueren.
2. Wanneer juryleden nog niet aanwezig zijn, doe in ieder geval wel de line-up.
3. Laat de tijd stilstaan op 3:00 totdat de juryleden aanwezig zijn. Spreek de thuisspelende coach hierbij aan op zijn verantwoordelijkheid.
4. Wanneer de juryleden aanwezig en geïnstrueerd zijn, starten de laatste 3:00 voor de wedstrijd.
5. Als er vijf minuten na het officiële begintijdstip nog geen volledige jury is, wordt de wedstrijd niet meer gestart.

7.6 Wangedrag publiek

1. Wanneer het publiek zich misdraagt tot op zo'n hoogte dat scheidsrechters niet meer verder willen fluiten, kan een scheidsrechter de wedstrijd staken. De algemene grens is als de scheidsrechter(s) of spelers van een van beide teams persoonlijk worden beledigd of bedreigd.
2. De scheidsrechter gaat nooit zelf in discussie met het publiek.
3. Bij wangedrag laat de scheidsrechter de coach of aanvoerder van het betreffende team het publiek tot rust manen, het vragen zich te gedragen of de betreffende personen vragen de zaal te verlaten.
4. Wanneer het wangedrag niet ophoudt, kan een scheidsrechter de wedstrijd staken. De thuisspelende vereniging is verantwoordelijk voor het handhaven van de orde.
5. Bij een dergelijke staking sturen beide scheidsrechters binnen drie werkdagen een rapport naar de competitieleider.

7.7 Wangedrag spelers / coaches / teambegeleiders / juryleden

1. Onbehoorlijk taalgebruik van spelers of coaches op het veld wordt niet geaccepteerd. Zij hebben “voorbeeld”gedrag naar alle overige aanwezigen in de zaal. Waarschuw een speler / coach bij de eerste keer, en geef een technische fout bij herhaling.
2. De scheidsrechter heeft middelen om op te treden tegen spelers, coaches, teambegeleiders en juryleden die wangedrag vertonen tijdens de wedstrijd. Spelers en coaches kunnen technische of diskwalificerende fouten krijgen, conform de spelregels. Coaches zijn verantwoordelijk voor het gedrag van spelers en teambegeleiders in het spelersbankgebied. Juryleden kunnen worden weggestuurd.
3. Wanneer er na afloop van de wedstrijd wangedrag wordt vertoond richting een scheidsrechter, kan de scheidsrechter een tuchtzaak aanhangig maken bij de TGC.
4. Wanneer er wangedrag is in de orde van mishandeling of bedreiging, wordt verwacht dat de scheidsrechter een tuchtzaak aanhangig maakt bij de TGC. Daarnaast wordt geadviseerd aangifte te doen bij de politie.